

اسامی فقهای معروف بهمراه کتب فقهی از عصر غیبت صغری تاکنون

ردیف	نام فقیه	لقب	وفات	تولد	کتاب فقهی
1	علی بن بابویه	صدوق اول	329 ه.ق	قم	الفقه رضوی
2	حسن بن علی بن عقیل	ابن عقیل عمانی	329 ه.ق	عمان	التمسک بحبل آل رسول الله
3	محمد بن علی بن بابویه	شیخ صدوق	381 ه.ق	قم	1-المقنع، 2-علل الشرائع، 3-من لا یحضره الفقیه
4	محمد بن احمد بن جنید اسکافی	ابن جنید	381 ه.ق	اسکاف (عراق)	تهذیب الشیعه لاحکام الشریعة
5	محمد بن محمد بن نعمان	شیخ مفید	413 ه.ق	بغداد	1-المقنعة، 2-الفرائض الشرعیة
6	ابو القاسم علی بن الحسین بن موسی	سید مرتضی علم الهدی	436 ه.ق	بغداد	1-الذریعة الی اصول الشریعة، 2-الانتصار، 3-المختصر، 4-الامالی، 5-المحكم و المتشابه، 6-المصباح
7	تقی الدین بن نجم الدین بن عبد الله الحلبي	ابوالصلاح حلبی	447 ه.ق	حلب	1.الكافی، 2.اللوامع، 3.البداية، 4.العدة 5-شرح ذخیره سیدمرتضی
8	ابوجعفر محمد بن حسن طوسی	شیخ الطائفة شیخ طوسی	460 ه.ق	طوس	1-النهاية، 2-المبسوط، 3-الخلاف، 4-هداية المسترشد و بصيرة المتعبد
9	حمزة بن عبدالعزيز ديلمی	سلار ديلمی	463 ه.ق	طبرستان	1-المراسم العلوية و الاحکام النبوية (در فقه)، 2-التقريب (اصول فقه)، 3-الابواب و الفصول (در فقه)
10	شيخ ابو القاسم عبد العزيز بن تحرير بن عبدالعزيز بن البراج	ابن براج	481 ه.ق	مصر	1-المهذب البارع، 2-جواهر الفقه، 3-عماد المحتاج فی مناسك الحج، 4-الكامل، 5-المعالم، 6-المعتمد، 7-المنهاج، 8-الموجز، 9-شرحی بر جمل العلم و العمل علم الهدی
11	ابو المكارم عز الدين حمزه بن علي بن زهره حسینی حلبی	ابوالمكارم ابن زهره	585 ه.ق	حلب	الغنية النزوع الی علمی الاصول و الفروع
12	محمد بن علی بن حمزه طوسی	عماد الدين طوسم ابن حمزه	585 ه.ق	طوس	1-الوسيلة الی نيل الفضيلة، 2-الرائع فی الشرائع (فقه)، 3-الواسطه
13	ابو عبد الله محمد بن احمد بن ادريس عجلي حلبی	ابن ادريس حلبی	598 ه.ق	حله	السرائر الحاوی لتحرير الفتاوى
14	شيخ ابو القاسم جعفر بن حسن بن يحيى بن سعيد حلبی	محقق حلبی	676 ه.ق	حله	1-استحباب التياسر لاهل العراق، 2-تلخيص الفهرست كه ملخص فهرست شيخ طوسى، 3-شرائع الاسلام فى مسائل الحلال و الحرام، 4-شرح نكت النهاية (در فقه اماميه)، 5-مختصر المراسم، تلخيص «مراسم» سلار، 6-المسائل الغريه، 7-المسائل المصرية، 8-معارج الاحكام در اصول فقه، 9-المعتبر فى شرح المختصر، 10-النافع فى مختصر الشرائع، 11-نكت النهاية، 12-نهج الاصول الی علم الاصول

15	حسن بن يوسف بن علي بن مطهر حلي	علامه حلي	726هـ.ق	حله	1-تبصرة المتعلمين في احكام الدين،2- تذكرة الفقه (تذكرة الفقهاء)،3. تسليك الالذهان الى احكام الايمان، تلخيص المرام في معرفة الاحكام،5- القواعد،6- الارشاد،7- مختلف الشيعة في احكام الشريعة،8- المنهاج في مناسك الحاج
16	ابوطالب محمد بن حسن (بن يوسف بن مطهر) حلي	فخر المحققين	771هـ.ق	حله	1-ايضاح الفوائد في شرح مشكلات القواعد،2-شرح المسترشدين،3-شرح مبادئ الاصول،4-شرح تهذيب الاصول،5-رساله در نيت،5-حاشيه ارشاد،6-الكافية الوافيه در علم كلام،7-مسائل صدره
17	محمد بن جمال الدين (بن مكى بن شمس الدين محمد) دمشقى جزينى	شهيد اول	781هـ.ق	جزين(لبنان)	1-البيان در فقه(مطبوع)،2-التكليف يا تكليفه،3-جامع البيان يا الجامع بين شرحى الاخوين كه شرح تهذيب الاصول علامه حلي،4-حاشيه شرح ارشاد علامه حلي كه نامش «غاية المراد في شرح نكت الارشاد»5-حاشيه قواعد علامه،6-خلاصة الاعتبار في الحج و الاعتماد،7-الدروس الشرعية في فقه الامامية(مطبوع)،8-الذكرى در فقه اماميه(مطبوع)،9-غاية المراد كه به نام حاشيه ارشاد مذكور شد،10-القواعد الكلية في الاصول و الفروع،كه به «قواعد شهيد»معروف است،11-اللمعة الدمشقيه،12-مجاميع ثلثه در سه مجلد،13-المزار،14-المسائل،كه به «مسائل ابن مكى»معروف است،15-النفليه،16-نكت الاشاد كه همان غاية المراد،17-الالفية في فقه الصلوة
18	جمال الدين مقدار بن عبد الله سيورى حلي	مقداد سيورى فاضل مقدار	826هـ.ق	حله	1-آيات الاحكام معروف به «كنز العرفان»2-آداب الحج،3-ارشاد الطالبين الى نهج المسترشدين كه شرح نهج المسترشدين علامه حلي است،4-التنقيح الرائع من المختصر النافع كه شرح المختصر النافع محقق حلي است،5-جامع الفوائد في تلخيص القواعد كه مخلص قواعد استاد بزرگوارش شهيداول است،6-شرح الفيه شهيد اول،7-شرح باب حادى عشر علامه حلي كه نامش «النافع يوم الحشر است»8-شرح مبادئ الاصول علامه،9-ارشاد الطالبين در شرح نهج المسترشدين،
19	جمال السالكين ابو العباس احمد بن فهد حلي اسدى	ابن فهد حلي	841هـ.ق	حله	1-التحرير در فقه،2-الدر النصيد في فقه الصلوة،3-عدة الداعى و نجاح الساعى،4-المسائل الشاميات،5-مصباح المبتدى و هداية المهتدى،6-المتقصر فى شرح ارشاد الالذهان،7-الموجز الهادى،8-المهذب البارع فى شرح المختصر النافع،9-الموجز الحاوى

20	شيخ على بن عبد العالي كركي	محقق كركي محقق ثانى	940هـ.ق	كركي (لبنان)	1- جامع المقاصد فى شرح القواعد شرح قواعد علامه حلى، 2- حاشيه ارشاد علامه حلى، 3- حاشيه الفيه شهيد، 4- حاشيه قواعد علامه، 5- حاشيه دروس و حاشيه ذكرى شهيد اول، 6- حاشيه بر شرائع الاسلام، 7- حاشيه المختصر النافع محقق اول، 8- حاشيه مختلف علامه حلى، 9- شرح ارشاد علامه
21	زين الدين بن نور الدين شيخ على بن احمد عاملى جبعى	شهيد ثانى	966هـ.ق	لبنان	1- روض الجنان فى شرح ارشاد الاذهان، 2- مسالك الافهام فى شرح شرايع الاسلام، 3- الفوائد العملية فى شرح النفلية، 4- المقاصد العلية فى شرح الالفية، 5- الروضة البهية فى شرح اللمعة الدمشقية، 6- حاشية المختصر النافع، 7- حاشية ارشاد الاذهان، 8- حاشيه قواعد الاحكام، 9- حاشيه شرايع الاسلام، 10- تمهيد القواعد الاصولية لتفريع الاحكام الشرعيه.
22	احمد بن محمد اردبيلى	مقدس اردبيلى	993هـ.ق	اردبيل	مجمع الفائدة و البرهان فى شرح ارشاد الاذهان علامه حلى
23	شيخ بهاء الدين محمد عاملى	شيخ بهائى	1030هـ.ق	لبنان	1- جامع عباسى، 2- حاشيه بر ارشاد الاذهان علامه حلى، 3- حاشيه بر قواعد علامه، 4- حاشيه بر قواعد شهيد اول، 4- حاشيه بر احكام الشريعة علامه حلى
24	ملا محمد باقر سبزواري	محقق سبزواري	1090هـ.ق	كاشان	1- ذخيرة المعاد فى الارشاد، 2- كفاية الفقه
25	محسن بن مرتضى	فيض كاشانى	1091هـ.ق	كاشان	مفاتيح الشرايع
26	حسين بن جمال الدين محمد خوانسارى	محقق خوانسارى	1098هـ.ق	خوانسار	مشارك الشموس فى شرح الدروس
27	جمال الدين محمد بن حسين خوانسارى	أقا جمال خوانسارى	1125هـ.ق	خوانسار	1- حاشيه شرح لمعه، 2- حاشيه شرايع الاسلام
28	محمد بن تاج الدين حسن بن محمد اصفهاني	فاضل هندی	1135هـ.ق	اصفهان	1- كشف اللثام عن قواعد الاحكام، 2- المناهج السوية فى شرح الروضة البهية فى شرح اللمعة الدمشقية
29	يوسف بن احمد بن ابراهيم بحرانى	صاحب حدائق	1186هـ.ق	بحرين	الحدائق الناضرة فى احكام العترة الطاهرة
30	محمد باقر بن محمد اكمل بهبهانى	وحيد بهبهانى	1205هـ.ق	بهبهان	1- حاشيه ارشاد علامه، 2- حاشيه تهذيب علامه، 3- حاشيه ارشاد اردبيلى، 4- حاشيه مسالك الافهام، 5- حاشيه معالم
31	ملا محمد مهدي بن ابوذر نراقي	نراقي اول	1209هـ.ق	كاشان	معتمد الشيعة

32	محمد مهدی بن سید مرتضی حسینی طباطبائی بروجردی	بحر العلوم	1212 ه.ق	کربلا	1- الدرّة النجفیة، منظومه ای در فقه، 2- حاشیة علی طهارة شرائع المحقق الحلی
33	سید جواد بن سید محمد حسینی حسینی عاملی غروی	صاحب مفتاح الکرامه	1226 ه.ق	نجف	1- مفتاح الکرامه فی شرح قواعد الاحکام علامه حلی، 2- حاشیه بر تهذیب الاصول علامه، 3- حاشیه بر روضه شهید ثانی
34	شیخ جعفر کاشف الغطاء	کاشف الغطاء	1228 ه.ق	نجف	«کشف الغطاء» در شرح قواعد علامه است که در عبادات می باشد، تا آخر باب «جهاد». و در آخر نیز کتاب وقف را بر آن افزوده است.
35	ابوالقاسم بن محمد حسن گیلانی	میرزای قمی	1231 ه.ق	گیلان	قوانین الاصول
36	احمد بن محمد مهدی نراقی	نراقی دوم	1244 ه.ق	کاشان	1- مناهج الاحکام فی الاصول/ 1224 ق؛ 2- مستند الشیعه فی الاحکام الشریعة/ 1236 ق؛ 3 - عواید الایام، در قواعد فقه/ 1245 ق
37	محمد حسن بن شیخ باقر بن عبد الرحیم بن آقا محمد بن ملا عبد الرحیم شریف اصفهانی	صاحب جواهر	1266 ه.ق	نجف	جواهر الکلام فی شرح شرایع محقق
38	شیخ مرتضی فرزند محمد امین بن شمس الدین بن احمد بن نور الدین بن محمد صادق شوشتری دزفولی	شیخ مرتضی انصاری شیخ اعظم	1281 ه.ق	دزفول	1- المکاسب (فقه) شامل مکاسب مجرمه، خيارات، و احکام عمومی معاملات، فرائد الاصول (اصول) شامل مباحث الفاظ، امارات و اصول علمی،
39	میرزا محمد حسن شیرازی	میرزای شیرازی بز	1312 ه.ق	شیراز	1- حاشیه ای بر نجات العباد (رساله عملیه)، 2- تعلیقه ای بر کتاب معاملات آقا وحید بهبهانی
40	میرزا حبیب اله بن محمد علی خان گیلانی	محقق رشتی	1312 ه.ق	گیلان	1- الطهارة، 2- حاشیه بر مکاسب، 3- کتاب الزکاة، 4- کتاب الاجارة
41	سید محمد کاظم فرزند عبد العظیم طباطبائی یزدی	فقیه یزدی	1328 ه.ق	یزد	1- العروة الوثقی، در برگزیده ابواب فقهی : طهارت، صلوٰة، زکات، خمس، صوم، حج و نکاح؛ 2- حاشیه مکاسب شیخ انصاری
42	ملا محمد کاظم خراسانی	آخوند خراسانی	1329 ه.ق	مشهد	کفاية الاصول
43	میرزا محمد تقی شیرازی	میرزای شیرازی دوم	1338 ه.ق	شیراز	1- حاشیه بر مکاسب شیخ انصاری، 2- صلاة الجمعة
44	میرزا فتح اله بن محمد نمازی	شیخ الشریعه اصفهانی	1339 ه.ق	اصفهان	افاضة التقدير

45	ملاحیب اله بن ملاقلی مدد ساوچی	ملاحیب اله کاشانی	1340 ه. ق.	کاشان	1-منتقد المنافع، 2-منظومه مغام المجهدين
46	میرزا محمدحسین غروی نائینی	میرزای نائینی	1355 ه. ق.	نائین	1- «حاشیة على العروة الوثقى»، 2- «وسيلة النجاه»: این اثر رساله عملیه مختصری است که به زبان عربی چاپ شده و به «مختصر الوسيلة» معروف است؛ 3- «وسيلة النجاه» (مفصل): این اثر رساله عملیه مفصل است که فتوا با ادله و شرح کافی ذکر شده و فقط در حوزه عبادات است
47	شیخ عبد الکریم حائری فرزند محمد جعفر مهرجردی	شیخ موسس	1355 ه. ق.	میبد (یزد)	1-تقریرات درس استادش سید محمد فشارکی، 2-درر الفوائد، در اصول فقه، 4-کتاب الصلوة، 5-کتاب المواریث، در مورد ارث و احکام آن، 6-کتاب النکاح، در مورد ازدواج و ابواب آن
48	محمدحسین بن محمدرضا نخجوانی	محمدحسین غروی اصفهانی	1361 ه. ق.	اصفهان	1-بحوث فی الفقه، 2-حاشیه بر مکاسب
49	سیدابوالحسن اصفهانی	محقق اصفهانی	1365 ه. ق.	اصفهان	وسيلة النجاة
50	سیدحسین باطباپی بروجردی	آیه الله بروجردی	1380 ه. ق.	بروجرد	1-حاشیه بر نهاية الاحکام، 2-حاشیه بر عروة الوثقى، 3-حاشیه بر کفایه شیخ طوسی، 4-حاشیه بر کفایة الاصول
51	سیدمحسن حکیم	آیه الله حکیم	1390 ه. ق.	لبنان	1-منهاج الصالحین، 2-مستمسک العروة الوثقى
52	سیدروح الله موسوی خمینی	امام خمینی	1409 ه. ق.	خمین	1-تحریر الوسيلة، 2-کتاب البیع، 3-المکاسب المحرمة
53	شهاب الدین بن شمس الدین محمد مرعشی	آیه الله مرعشی	1411 ه. ق.	مازندران	1-نخبة الاحکام، 2-سبیل النجاة
54	سیدابوالقاسم بن سیدعلی خویی	آیه الله خویی	1413 ه. ق.	خوی	1-تکملة منهاج الصالحین 1 ج (فقه)، 2-مبانى تکملة منهاج الصالحین 2 ج (فقه)، 3-تهذیب و تتمیم منهاج الصالحین 2 ج (فقه)، 3-المسائل المنتخبة 1 ج (فقه)، 4-مستحدثات المسائل 1 ج (فقه)، 5-تعليقة على العروة الوثقى 1 ج (فقه)، 6-رسالة فى اللباس المشكوك 1 ج (فقه)، 7-منتخب الرسائل 1 ج (فقه)، 8-تعليقة على المسائل الفقهية 1 ج (فقه)، 9-منتخب توضيح المسائل 1 ج (فقه)، 10-تعليقة على توضيح المسائل 1 ج (فقه)، 11-تلخيص المنتخب 1 ج (فقه)، 12-مناسك الحج (عربی) 1 ج (فقه)، 13-مناسك حج (فارسی) 1 ج (فقه)، 14-تعليقة المنهج لاحکام الحج 1 ج (فقه)، 15-اجود التقريرات 2 ج (اصول)
55	محمدرضا بن محمدباقر گلپایگانی	آیه الله گلپایگانی	1414 ه. ق.	گلپایگان	1-حاشیه بر عروة الوثقى، 2-حاشیه بر وسيلة النجاة، 3-کتاب الطهارة

56	محمدعلی بن احمد فراهانی	آیه الله اراکی	1415 ه.ق	اراک	1-شرح عروة الوثقی، 2-المکاسب المحرمة، 3-النکاح و الطلاق
57	حسینعلی منتظری	آیه الله منتظری	1431 ه.ق	نجف آباد	1-نهایة الاصول (تقریر درس اصول آیت الله بروجردی) 2-البدر الزاهر فی صلاة الجمعة و المسافر (تقریر درس فقه آیت الله بروجردی) 3-دراسات فی ولاية الفقیه و فقه الدولة الاسلامیة در چهار جلد. این کتاب توسط برخی شاگردان او به فارسی ترجمه شده و ترجمه فارسی آن با نام «مبانی فقهی حکومت اسلامی» منتشر گردیده است، و دو جلد آن هم به اردو ترجمه و چاپ شده است؛ 4-کتاب الزکوة در چهار جلد 5-کتاب الخمس و الانفال 6-کتاب الحدود 7-دراسات فی المكاسب المحرمة در سه جلد 8-التعلیقة علی العروة الوثقی 9-مباحث فقهی الصلوة، الغصب، الاجارة و الوصیة (تقریر درسهای آیت الله بروجردی) 10-مباحث استصحاب، تعادل و ترجیح (تقریر درسهای آیت الله خمینی)

تهیه و تنظیم: احمد رضا جهانیدیه